

Sygn. akt III UK 17/17

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania S.H.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.
o przyznanie emerytury,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 26 września 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 29 września 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 29 września 2016 r. oddalił apelację ubezpieczonego S.H. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 14 października 2015 r. oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 16 maja 2014 r. odmawiającej ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury, ponieważ nie udowodnił on wymaganych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a jedynie 24 lata i 28 dni oraz wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sądy obu instancji *meriti* uznały, że przeprowadzone dowody wykluczają możliwość przyjęcia, jakoby ubezpieczony we wskazywanych przez siebie okresach pracował w Nadleśnictwie K. w wymaganym wymiarze czasu pracy. Zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do stażu ubezpieczeniowego na podstawie zeznań strony lub świadków jest dopuszczalne

tylko w przypadkach nie budzących żadnych wątpliwości co do spójnego i precyzyjnego potwierdzenia się udowadnianych okoliczności. Zaświadczenie z dnia 14 kwietnia 2014 r., kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej ani też zeznania świadków i samego ubezpieczonego nie pozwoliły precyzyjnie ustalić w jakich konkretnie okresach oraz w jakim wymiarze czasu pracy pracował on dla Nadleśnictwa K.. Świadkowie jedynie ogólnie byli w stanie wskazać, że ubezpieczony wykonywał jakieś prace na rzecz Nadleśnictwa, nie byli jednak w stanie podać ani dokładanych dat, w jakich ubezpieczony pracował, jak również nie potrafili określić jaki stosunek prawny łączył go z Nadleśnictwem w spornym okresie. Bez znaczenia przy tym było twierdzenie ubezpieczonego, że w okresie od dnia 26 maja do dnia 11 września 1972 r., pracował w Przedsiębiorstwie „Z.” przez 3 miesiące i 17 dni, bowiem nawet dodanie tego okresu do łącznego stażu ubezpieczeniowego wynoszącego 24 lata i 28 dni, nie dałoby wymaganych 25 lat minimalnego stażu ubezpieczeniowego, jako że nadal brakowałoby mu ponad 6 miesięcy. Stwierdzenie braku spełnienia przesłanki legitymowania się co najmniej 25-letnim ogólnym stażem ubezpieczeniowym na dzień 1 stycznia 1999 r., określonej w art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1383), zwalnia z badania pozostałych przesłanek, w tym wykazania 15 lat pracy w szczególnych warunkach wymaganych w § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm., dalej jako rozporządzenie z dnia 7 lutego 1983 r.), gdyż w ostatecznym rozrachunku nie doprowadziłoby to do przyznania ubezpieczonemu emerytury.

Ubezpieczony zaskarżył ten wyrok w całości skargą kasacyjną, wnosząc o jego zmianę i przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego - art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 2 ust. 2 i § 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. przez jego błędną

wykładnię i zastosowanie wyrażające się w utrzymaniu decyzji odmawiającej skarżącemu prawa do wcześniejszej emerytury, podczas gdy spełnia on wszelkie przesłanki niezbędne do uzyskania prawa do tego świadczenia.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej oczywiste uzasadnienie z tego względu, że „emerytura przyznawana w trybie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ma charakter wyjątkowy i jest przyznawana w ściśle określonych warunkach. Jednym z takich warunków jest uzyskanie okresu 25 lat pracy, które w niniejszym postępowaniu miał wykazać ubezpieczony. Ubezpieczony sprostął tym wymaganiom, przedstawiając dokumenty, jak i dowody z zeznań świadków, wskazujących na jego pracę w pełnym wymiarze czasu w spornym okresie. Przy czym w znacznej mierze były to dowody osobowe bowiem w związku z upływem czasu tylko takie dowody mógł przedstawić. (...) Łącznie dowody z dokumentów i osobowe jednoznacznie wykazują, że posiada on okres 25-letni stażu pracy. W związku z tym, że Sąd nie pochylił się nad ustaleniem 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na wstępne badanie ustalenia 25-letniego okresu pracy, niniejsza skarga sprowadza się tylko do wskazania, iż skarżący udowodnił 25-letni okres pracy. Również 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach został przez niego wykazany”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wymaga zawarcia w uzasadnieniu wniosku wyводу prawnego wskazującego, w

czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawienia argumentów na poparcie tego twierdzenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007). Powołanie się na tę przesłankę zobowiązuje skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Ponadto oczywista zasadność skargi zachodzi wtedy, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że doszło do kwalifikowanego naruszenia podstaw kasacyjnego zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2013 r., III SK 19/13, LEX nr 1402642 oraz z dnia 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14, LEX nr 1621619), które ewidentnie uzasadniały uwzględnienie skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, LEX nr 560577 oraz z dnia 20 marca 2014 r., I CSK 18/14, LEX nr 1522063). Strona skarżąca jest w tym zakresie zobowiązana do sformułowania w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania odpowiednich wywodów potwierdzających tę okoliczność, gdyż o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., II PK 347/07, LEX nr 465860). Dodatkowo należy pamiętać, że o oczywistości naruszenia prawa możemy mówić jedynie, gdy w rozpoznawanej sprawie doszło do sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2013 r., III SK 43/12, LEX nr 1331343).

Wymienionych wyżej wymogów nie spełnia wniesiona skarga kasacyjna. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania z uwagi na przesłankę oczywistego uzasadnienia skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) skarżący wprowadził odwołanie się do art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nie zdołał jednak wykazać, aby naruszenie tego przepisu miało walor naruszenia kwalifikowanego,

widocznego na pierwszy rzut oka. Argumentacja uzasadnienia wniosku ogranicza się jedynie do twierdzenia, że skarżący „sprostał wymaganiom” tego przepisu co do obowiązku udokumentowania 25 lat ogólnego stażu ubezpieczeniowego, „przedstawiając dokumenty, jak i dowody z zeznań świadków, wskazujących na pracę w pełnym wymiarze czasu w spornym okresie”. Jednak twierdzenie to stanowi w istocie wyłącznie polemikę z ustaleniami stanu faktycznego i oceną dowodów dokonaną przez Sądy *meriti*, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Sądy orzekające w sprawie przyjęły bowiem, że „ani dowody zgromadzone w sprawie w toku postępowania przed organem rentowym ani te zebrane w toku postępowania sądowego nie pozwoliły w żadnej mierze na precyzyjne ustalenie ile godzin dziennie, i przez jaki okres spornego czasu ubezpieczony pracował na rzecz Nadleśnictwa”, „także w świetle zeznań świadków, ale też samego ubezpieczonego nie sposób precyzyjnie ustalić w jakich konkretnie okresach, oraz w jakim wymiarze czasu pracy ubezpieczony pracował dla Nadleśnictwa K.”. Skutkiem braku udowodnienia zatrudniania skarżącego w spornym okresie w Nadleśnictwie K. była odmowa doliczenia tego okresu do 25-letniego ogólnego stażu ubezpieczeniowego, który stanowi konieczną przesłankę przyznania wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Nie doszło zatem do naruszenia tego przepisu, a tym bardziej do jego naruszenia w postaci kwalifikowanej, widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. W konsekwencji oznacza to, że z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, co do którego wątpliwości nie stanowią przedmiotu kontroli kasacyjnej, wynikało jednoznacznie, że skarżący nie udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Niweczy to bezwzględnie jego starania o przyznanie emerytury, której nabycie uzależnione jest od legitymowania się okresem składkowym i nieskładkowym - przypadającym do dnia 1 stycznia 1999 r. - w wymiarze co najmniej 25 lat, bez potrzeby badania, czy spełnia on pozostałe wymagane w tym przypadku przesłanki, w tym 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach.

W konsekwencji należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał by zaskarżone orzeczenie było dotknięte tego rodzaju kwalifikowaną wadą prawną, która mogłaby być uznana za elementarną lub oczywistą, a która by uzasadniała jego twierdzenie

o oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej w zakresie naruszenia wskazanych przepisów. Stwierdzenie takiego kwalifikowanego naruszenia wymagałoby poszukiwania w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów kreatywnych skargi, jak też ponownej weryfikacji i oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, co usuwa się spod weryfikacji kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.) i przekreśla tezę o rzekomo oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).